

Η Εικονομαχία (726-843)

Ν. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ-ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

Συνθήκες εκδήλωσης της Εικονομαχίας

- **Ιδεολογική βάση:** οι ανεικονικές αντιλήψεις των κατοίκων των ανατολικών επαρχιών.
- **Κρισιμότητα των περιστάσεων:** αραβικές επιδρομές στην Ανατολή, έξαρση της πειρατείας, διείσδυση Σλάβων και Βουλγάρων στα Βαλκάνια.
- Η υιοθέτηση εικονομαχικής πολιτικής **ως αναγκαιότητα** για τη διάσωση των ανατολικών επαρχιών του κράτους.

ΣΥΝΕΠΩΣ:

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΑΝΑΓΚΕΣ

+

=

ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ
(Ανεικονικές
αντιλήψεις)

ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ

Εισβολές από το βόρειο και ανατολικό σύνορο

Ο ΑΡΑΒΟ-ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ (6ος-11ος αι.)

Η έναρξη της εικονομαχίας (α΄ φάση: 726-787)

- Αφορμή: η έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας το 726
- Πρώτη επίθεση του αυτοκράτορα Λέοντα Γ΄ κατά των εικόνων
- 730: Πρώτο εικονομαχικό διάταγμα περί καταστροφής των εικόνων και διώξεων κατά εικονοφίλων

Επικάλυψη με ασβέστη της εικόνας του Χριστού (μικρογραφία χειρογράφου)

Η χαλκή πύλη του Ιερού Παλατίου

Εξωτερικές:

- Διαφωνία του πάπα Ρώμης – σταδιακή στροφή του προς τους Φράγκους
  - Ας σημειωθεί ότι το *Θέμα Ελλάδος*, όπου εκδηλώθηκε στάση κατά του Λέοντα Γ', υπαγόταν εκκλησιαστικώς στη Ρώμη.

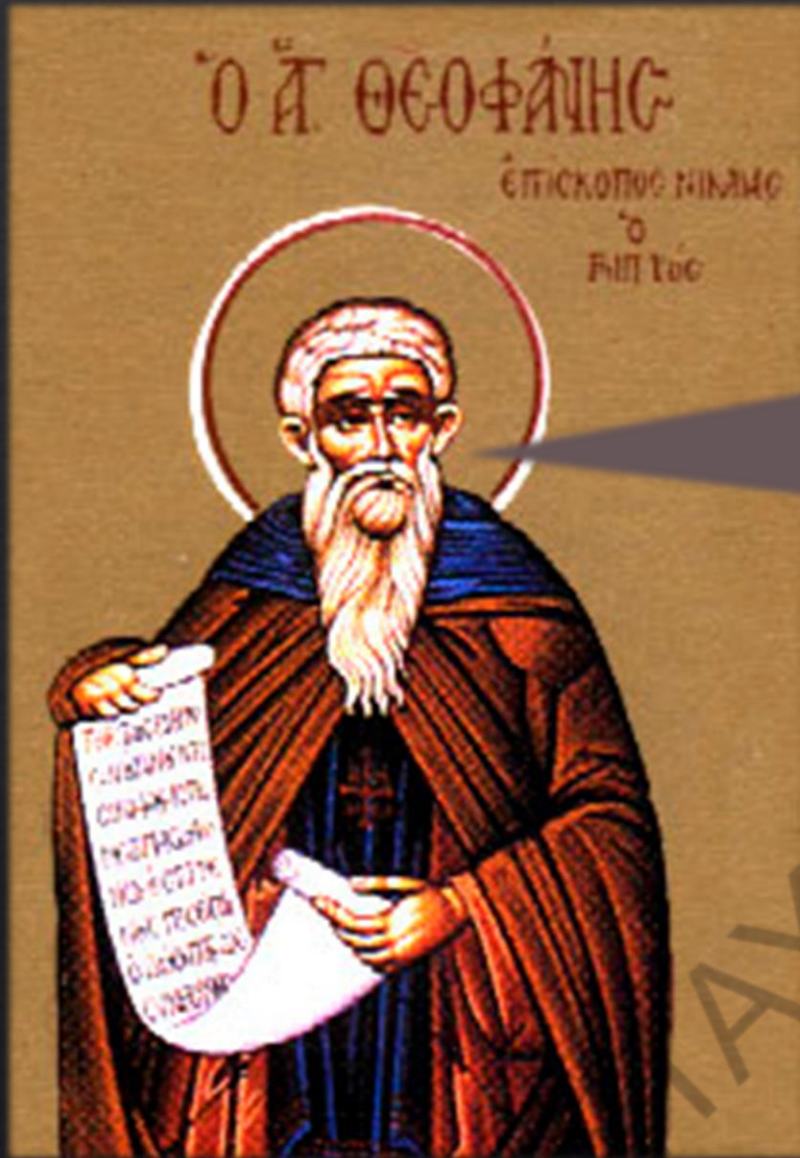

Πάπας Γρηγόριος Β' (715-731)

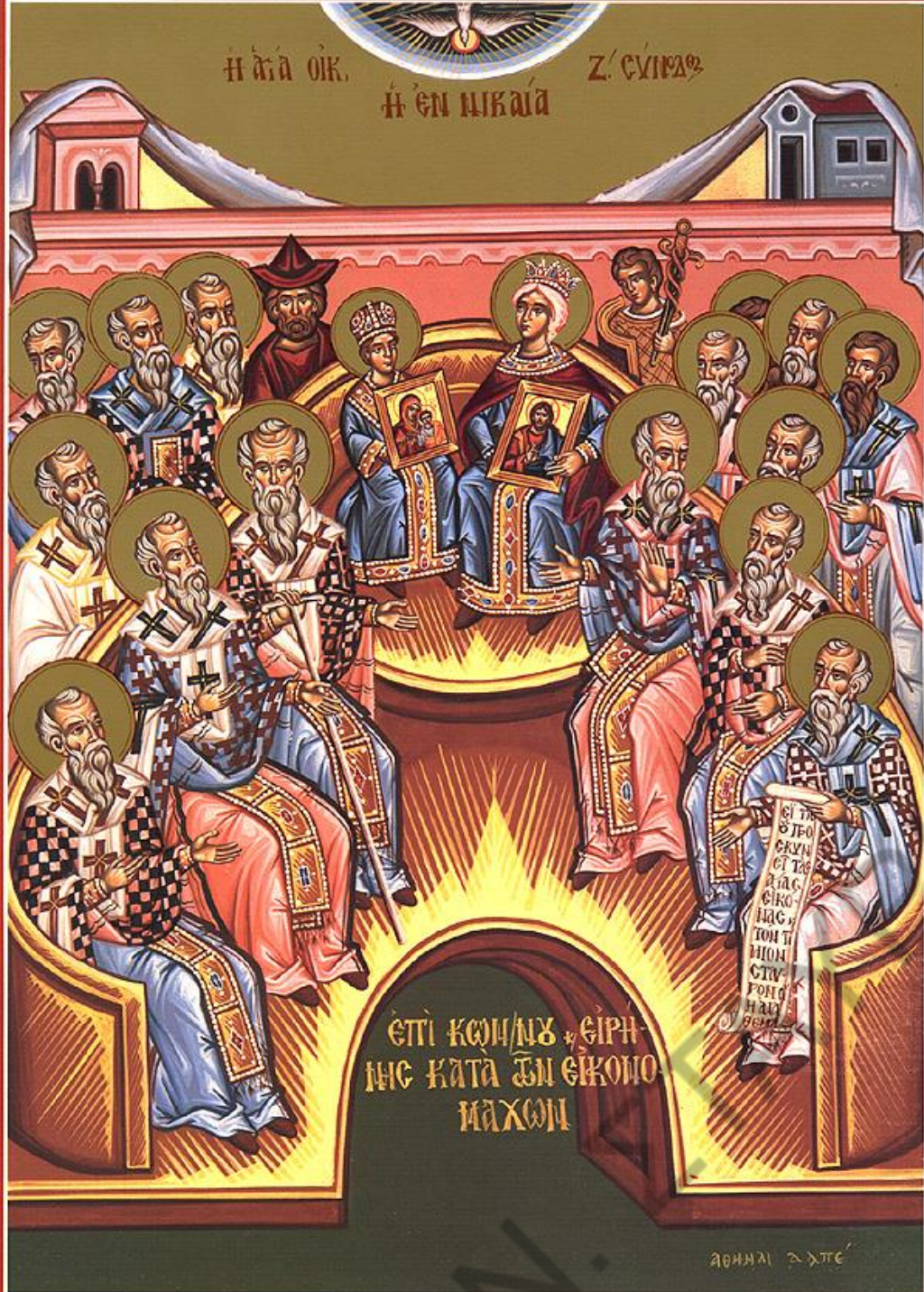
Κορύφωση της Εικονομαχίας

- Η εικονομαχία κορυφώθηκε επί Κωνσταντίνου Ε΄
- Σύνοδος Ιέρειας (754): νομιμοποίηση της εικονομαχικής πολιτικής του Κων/νου Ε΄

[Ο Κωνσταντίνος Ε΄] στιγματίσε και ατίμασε το σχήμα των μοναχών, εξαναγκάζοντας τους καλόγερους να παρελάσουν στον ιππόδρομο, κρατώντας ο καθένας τους από το χέρι μια γυναίκα, ενώ ο κόσμος τους έφτυνε και τους έβριζε

Ζ' Οικουμενική Σύνοδος (787): καταδίκη της εικονομαχίας

Ο Κωνσταντίνος ΣΤ' και η μητέρα του
Ειρήνη η Αθηναία

Αναζωπύρωση και τέλος της εικονομαχίας (β' φάση: 813-843)

- Η εικονομαχία αναζωπυρώθηκε επί αυτοκρατόρων Λέοντα Ε' (813-820) και Θεοφίλου (829-842)
- Σύνοδος της Κωνσταντινούπολης (843): οριστική καταδίκη της εικονομαχίας και αποκατάσταση των εικόνων.

Θεοδώρα και Μιχαήλ Γ'